

MAGYAR
GRAFIKUSMŰVÉSZEK
SZÖVETSÉGE

ASSOCIATION
OF HUNGARIAN
GRAPHIC ARTISTS

A nyomatok jelzéséről

A sokszorosított grafika egyedi hitelességét és értékét – a szellemi és technikai tartalmán túl – a grafikai lapok számozása határozza meg. Napjainkban azzal a helyzettel szembesülünk kiállításokon, árveréseken, hogy a sokszorosított grafikák jelzése hiányos, szakszerűtlen. Meggyőződésünk, hogy a szakma perspektivikus érdeke az, hogy egységesen és pontosan jelöljük munkáinkat. A következőkben javaslatot teszünk – az elmúlt évtizedek gyakorlata alapján – a jelölések használatára.

A sokszorosított grafikai lapokat minden esetben lássuk el az alábbi jelzésekkel, a nyomott felületen kívül és alatt, grafit ceruzát használva, a nyomat bal alsó sarkától indulva az alábbi adatok kövessék egymást:

A mű címe, technikája, a nyomat egyedi száma / összes nyomat száma, a készítés éve, a művész aláírása.

A fenti adatok között a nyomatok számozása okozza a legtöbb gondot, ezért a korábbi gyakorlatot felelevenítve megfogalmazunk néhány betartandó elvet:

A nyomatokat arab, tört számmal jelöljük, ahol a számláló mutatja az illető nyomat sorszámát, a nevező pedig azt jelzi, hogy hány darabszámot nyomtattunk belőle.

Minden esetben a ténylegesen nyomtatott sorozatszámot használjuk (feltüntetve, hogy utánnyomatról van szó), a későbbi nyomtatásoknál pedig jelezzük a nyomtatás évét is, így elkerülhető az a kényes helyzet, hogy az újranyomáskor a korábbiakkal azonos számozású lapok készülnek...

Utólagos sorozat nyomásánál használhatjuk azt az eljárást is, hogy más színnel dolgozunk és ezzel is megkülönböztethetjük a sorozatot.

Amennyiben a kompozíció kifutó és ezért nem kívánunk a képmezőben jelölni, úgy tegyük ezt meg a nyomat hátoldalán.

Az E. A nyomatokról:

E. A = (épreuve d'artiste) = művész próbanyomat

A művésznyomatokat a francia kifejezés rövidítése mellett római, tört számmal jelöljük. E nyomatok száma az ún. kereskedelmi sorozat (az arab számmal jelölt) függvénye, annak a gyakorlatban kialakult, a hagyományokra támaszkodó belső aránya szerinti 10%-a. Azaz egy százas sorozathoz 10 db E. A nyomat tartozik, de a húszashoz mindössze 2 db. Tehát az E. A szám utal az összes példány számára is, ezért értékesebb és kiállítási példánynak is szívesen küldjük.

A HC-jelzés azokra a grafikákra vonatkozik, amelyek nem kerülnek kereskedelmi forgalomba, ajándékozási célra készülnek.

Rendhagyó jelölések:

Nem minden esetben használhatunk grafitceruzát a jelöléshez, mivel a nyomathordozók ezt nem teszik lehetővé. Gyakori az az eset is, amikor a művész nem kíván jelölést hagyni a képdalalon... (Pl. fotóalapú vagy elektrografikák esetében)

Ilyen esetekben is jelölni kell a művet a lehetőségek szerint: hátoldalon és olyan nyomhagyó anyaggal, ami megfelelő, alkalmazva a fenti rendszert.

Stefanovits Péter
A Magyar Grafikáért Alapítvány elnöke